

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 21 – 22 lutego 2013 r. na kierunku *administracja* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Interdyscyplinarnym Akademii Polonijnej w Częstochowie

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej w tekście: ZO) w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek - członek PKA

członkowie:

dr hab. Bogumił Szmulik – ekspert PKA

dr Piotr Sitniewski – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA

Radosław Serafin – ekspert PKA (student)

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku *administracja* prowadzonym na Wydziale Interdyscyplinarnym Akademii Polonijnej w Częstochowie (dalej w tekście: Uczelnia) na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Szczegółowe informacje zawiera załącznik nr 3.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport ZO został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, oglądu prac etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz oglądu infrastruktury dydaktycznej.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA (dalej w tekście: ZO).

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

Koncepcja kształcenia na kierunku *administracja* opiera się na przedmiotach nauczania związanych z dyscyplinami naukowymi, które znajdują się w obszarze nauk społecznych w dziedzinie nauk prawnych: nauki o administracji oraz prawo, a także w dziedzinie nauk ekonomicznych: nauki o zarządzaniu i ekonomia oraz w dziedzinie nauk społecznych: nauki o polityce, socjologia.

Zgodnie ze Statutem, misją Uczelni jest kontynuowanie dziedzictwa poprzez nauczanie, prowadzenie badań naukowych i poszukiwanie prawdy oraz jej głoszenie w poczuciu odpowiedzialności chrześcijańskiej oraz zaangażowania wobec narodu i Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z dewizą Akademii: *sapientia aedificavit sibi domum* (mądrość zbudowała sobie siedzibę). Misja Uczelni opiera się na klarownej wizji pozostającej w ścisłym związku ze zmianami zachodzącymi w szkolnictwie wyższym.

Strategia Uczelni uwzględnia wizję dróg rozwoju służącą ugruntowanej pozycji Akademii w europejskim środowisku uniwersyteckim. Celem strategii jest nakreślenie efektywnego funkcjonowania Uczelni opartego na zespoleniu zintegrowanej wiedzy i szeroko pojętych kompetencji, opublikowanego w Zintegrowanym Planie Strategicznym Akademii Polonijnej w Częstochowie na lata 2012 – 2017 „Wiedza i Kompetencje”, który został zatwierdzony uchwałą nr 27/2011 Senatu Akademii Polonijnej w Częstochowie z dnia 15 grudnia 2011 r. Plan strategiczny uwzględnia krytyczną analizę organizacji akademickiej i środowiska akademickiego, kierunków i konkretnych celów, jak również realizacji tych celów.

Strategia opiera się na realizacji siedmiu celów:

- projekt „licencjat rozwojowy” – jako propozycja edukacji szerokiej;
- koncepcja wykładowcy kompetentnego z klarowną wizją kształcenia;
- orientacja i reorientacja na zróżnicowany profil kształcenia;
- szkolenia dodatkowe jako praktyczna interpretacja rzeczywistości: Nowe Technologie Informatyczne (Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych „ECDL” i „ECDB”), międzynarodowe kwalifikacje językowe: International Qualifications in Language (LCCI), i innych;
- spojrzenie na edukację z perspektywy środków racjonalnych i dobrze wykorzystanych;
- motywacyjny rozwój struktury edukacyjnej;

— oferta kształcenia ustawicznego.

Za nadrzędny cel strategiczny uznaje się doskonalenie jakości kształcenia i dostosowywanie programów do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Celem studiów na kierunku *administracja*, któremu podporządkowano treści programowe oraz samą koncepcję kształcenia, jest przygotowanie kadry administracji publicznej i gospodarczej do współczesnego rynku pracy. Koncepcja kształcenia obejmuje przygotowanie do wykonywania pracy w organach państwowych do pełnienia funkcji urzędniczych niższego oraz średniego szczebla w hierarchii administracji rządowej i samorządowej, jak również w jednostkach gospodarczych sfery prywatnej. W ocenie ZO koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku studiów jest powiązana z misją Uczelni.

2) *wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.*

Koncepcja kształcenia na kierunku *administracja* jest wynikiem współpracy i konsultacji z interesariuszami, zarówno wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi.

Interesariuszami wewnętrznymi są w szczególności przedstawiciele Samorządu Studenckiego, Rada ds. Nauki i Badań Naukowych, Senat, Centrum Transferu Technologii Zrównoważonego Rozwoju, Centrum Badań nad Dziedzictwem Kultury, Komisja ds. Jakości i Wydajności, Komisja ds. Reorientacji i Rekrutacji, Rada Partnerów Społeczno-Gospodarczych, Uczelniany Inkubator Biznesu, Komisja Dydaktyczno-Programowa, Rada ds. Projektów Strategii i Wydajności, Rada Wydziału.

Wśród interesariuszy zewnętrznych są przedstawiciele firm regionu, a także podmioty należące do Rady Partnerów Gospodarczych Akademii Polonijnej, Instytut Edukacji i Rozwoju, Centrum Doksztalcania i Doskonalenia Nauczycieli, Liceum Akademickie, Europejski Instytut Audytu i Kontroli, Klaster „Budosfera”.

Stworzenie platformy dialogu pomiędzy Wydziałem a interesariuszami daje możliwość dostosowania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy i sprzyja doskonaleniu jakości edukacji. Na zakładane efekty kształcenia mają również wpływ opinie absolwentów, którzy zakończyli studia na uczelni i rozpoczęli pracę zawodową. Dzięki temu mogą wносить niezbędną wartość dodaną i dzielić się swoimi doświadczeniami, wskazując na efekty, których osiągnięcie ma największe znaczenie dla dalszego rozwoju zawodowego i naukowego. Konsultacje z interesariuszami reprezentującymi środowiska zawodowe powiązane z kierunkiem *administracja* dotyczą także praktycznej realizacji treści kształcenia na poziomie rynku pracy.

Na posiedzeniach Senatu, Rady Wydziału i różnych Komisji przedstawiciele studentów wskazują treści programowe, które chcieliby wprowadzić do procesu kształcenia i sygnalizują nowe trendy występujące na rynku pracy.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1) Koncepcja kształcenia jest ściśle powiązana z misją Uczelni i strategią Wydziału; Władze Uczelni opracowując koncepcję kształcenia uwzględniają społeczno-ekonomiczną specyfikę regionu oraz potrzeby lokalnego rynku pracy.
- 2) Udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych należy ocenić pozytywnie; Uczelnia na stałe współpracuje z lokalnymi instytucjami administracyjnymi i gospodarczymi; bada ich opinię o absolwentach i studentach. Wpływ interesariuszy jest realny i świadczy też o dobrym kontakcie z nimi Władz Uczelni; fakt, że wykładowcy są również interesariuszami zewnętrznymi, umożliwia bieżące korekty programu kształcenia; również studenci mieli możliwość wypowiedzenia się w sprawie koncepcji kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku *administracja* poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11 z 2009 r., poz. 61). Proces dyplomowania określony jest w Regulaminie studiów. Teczki akt osobowych studenta przechowuje się w archiwum Uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.**

W odniesieniu do studiów stacjonarnych, ostatni rok kształcenia na studiach stacjonarnych na ocenianym kierunku prowadzony jest wedle standardów dotychczas obowiązujących na kierunku *administracja*. Treści przedmiotów mieszczą się w zakresach grup treści kształcenia określonych w standardach. Przejście z nauczania wedle dotychczasowych standardów, na nauczanie wedle obowiązujących obecnie norm wynikających z Krajowych Ram Kwalifikacji nie spowodowało żadnych negatywnych zmian w procesie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

W odniesieniu do studiów niestacjonarnych ocena dotyczyła zarówno efektów zakładanych w nowych programach w zakresie ich zgodności z KRK, jak i efektów wskazanych w programach starszych w zakresie ich zgodności z efektami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

Władze Uczelni dostarczyły ZO dokumentację zmieniającą matrycę efektów kształcenia i kompatybilne z nią programy studiów zgodnie z wymogami formalnymi KRK, a także dokumentację dotyczącą kwestii zgodności programów studiów realizowanych w dalszym ciągu o przepisy obowiązujące przed wejściem w życie KRK.

Proces nauczania, jaki opiera się o zasady wynikające z Krajowych Ram Kwalifikacji, zakładane cele i efekty kształcenia na kierunku *administracja* stwarza studentom możliwość zdobywania i pogłębiania wiedzy, nabywania umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania pracy zawodowej oraz poszerzania własnych zainteresowań. Zakładane cele i efekty kształcenia przewidują przygotowanie do sprawnego zarządzania i wykonywania zadań związanych z administrowaniem, zarówno w sferze administracji publicznej, jak i w sferze podmiotów prywatnych.

Po analizie dokumentów przedstawionych przez Władze Uczelni, ZO nie stwierdził zasadniczych rozbieżności między zakładanymi efektami wskazanymi w starszych programach studiów niestacjonarnych na kierunku *administracja*, a standardami określonymi w rozporządzeniu. Można zatem uznać, iż zakładane w programach efekty kształcenia są zgodne z założeniami wynikającymi z rozporządzenia, skoro programy studiów są

kompatybilne ze standardami kształcenia, tak w zakresie układu kursów akademickich, jak i czasowego wymiaru ich trwania oraz treści poszczególnych przedmiotów.

W konstrukcji efektów kształcenia wymogi rynku pracy są niewątpliwie uwzględniane. Kadra naukowo-dydaktyczna kierunku angażowana jest we współpracę z instytucjami publicznymi, podmiotami gospodarczymi przy konsultacjach programów kształcenia. Interesariusze zewnętrzni mogą mieć, i jak stwierdzono, mają wpływ na programy kształcenia, na efekty kształcenia oraz na kształtowanie pożądanej sylwetki absolwenta. Opiniują oni programy kształcenia, zakładane w nich efekty oraz potencjał zakładanych metod ich realizacji. Przedstawiono stosowną dokumentację potwierdzającą zawarcie porozumień z różnymi podmiotami zewnętrznymi, które należy traktować jako interesariuszy zewnętrznych zarówno w odniesieniu do konstrukcji programowej, jak i odbywania praktyk.

Z przedstawionych dokumentów oraz rozmów z przedstawicielami kadry dydaktycznej i studentami wynika, że zakładane cele kierunkowe i cele główne związane z zakładaną sylwetką absolwenta mogą zostać osiągnięte wskutek realizacji celów szczegółowych.

Zachodzi zasadnicza spójność kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Jednocześnie istniejący system w tym zakresie wykazuje zbieżność z wymaganiami formułowanymi dla obszaru wiedzy, z którego kierunku się wywodzi. Analiza szczegółowa sylabusów nie wykazała jakichś nieprawidłowości w zakresie określania efektów kształcenia. Są one zbieżne z misją Uczelni, charakterystyką kierunku, uwzględniającą należycie wymagania formułowane dla obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi. Oceniany kierunek w zakresie efektów kształcenia został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych i dziedzin: nauk społecznych, nauk ekonomicznych i nauk prawnych.

Założone efekty kształcenia są ogólnie dostępne i znane, poprzez łatwy dostęp do sylabusów do przedmiotów. System ten jest powszechnie dostępny. Podczas pierwszych zajęć studenci kierunku *administracja* zostają zaznajomieni z zakładanymi efektami kształcenia przez nauczycieli akademickich prowadzących przedmioty. Wszystkie sylabusy do przedmiotów są dostępne dla studentów. Kwestia ta została zweryfikowana również w trakcie przeprowadzonych hospitacji zajęć poprzez rozmowę z poszczególnymi studentami i prowadzącymi.

2) *Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.*

Efekty kształcenia są formułowane w sposób jasny, klarowny i zrozumiały dla ich adresatów, co wynika zarówno z opinii samych studentów, jak i z oceny ZO. Podczas spotkania ze studentami wyrażono pozytywną opinię na temat sformułowanych efektów kształcenia. Wiedzę studenci czerpią głównie z treści udostępnianych im sylabusów. W ocenie obecnych na spotkaniu są one zrozumiałe, a dobrane do nich metody ich weryfikacji są odpowiednie.

Analiza sylabusów prowadzi do stwierdzenia, że metody weryfikacji osiągnięcia założonych do efektów kształcenia należy uznać za sprawdzalne. Zdaniem studentów, efekty kształcenia, jakie powinni osiągnąć po zakończeniu danego przedmiotu, są wyrażone w sposób przejrzysty. Kryteria oceny opracowane przez prowadzących zajęcia są zrozumiałe dla studentów, a wykładowcy stosują się do nich przez okres trwania kursu. Z tego też powodu należy stwierdzić, że efekty kształcenia programu zostały sformułowane w sposób sprawdzalny, przy wykorzystaniu przewidzianych metod ich weryfikacji.

3) *Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.*

.Sposób sprawdzania efektów kształcenia jest określony w sylabusach oraz innych ogólnodostępnych dokumentach Uczelni. Jest on niewątpliwie przejrzysty, gdy idzie o sposób sformułowania. Analiza prac egzaminacyjnych dowodzi, iż normą w zakresie egzaminowania z prawniczych przedmiotów dogmatycznych, a nawet z przedmiotów o bardziej technicznym charakterze, jest formułowanie pytań teoretycznych i oczekiwanie odpowiedzi na nie.

Praktyki organizowane są z założenia w instytucjach, których funkcjonowanie sprzyja kształtowaniu po stronie uczestników praktyk umiejętności i kompetencji przewidzianych w celach oraz efektach kształcenia. Studenckie praktyki zawodowe odbywają się w wymiarze 180 godzin dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2012/2013. Praktyki zawodowe realizowane są w oparciu o *Regulamin odbywania studenckich praktyk zawodowych*. Regulamin określa zasady organizowania, odbywania, nadzorowania przez opiekuna praktyk i zaliczania. Realizowany program praktyk umożliwia osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów kształcenia i uprzączeniowanie kształcenia, połączenie teorii z praktyką. Można stwierdzić, że istniejący system odbywania praktyk zakłada należytą weryfikację efektów kształcenia przypisanych do uzyskania w trakcie ich odbywania.

Proces dyplomowania – Uczelnia nie prowadzi na poziomie studiów licencjackich prac dyplomowych, co wedle obowiązujących przepisów nie jest właściwe, gdyż prace dyplomowe są obowiązkowe. Końcowym etapem weryfikującym osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy. W związku z tym ZO dokonał oceny wybranych losowo protokołów z egzaminu dyplomowego.

Nasuwają się dwie uwagi, które wymagają jasnej odpowiedzi.

Po pierwsze, pytania są podzielone na 3 grupy: zakres podstawowy, zakres kierunkowy, zakres specjalnościowy. W niektórych przypadkach są zadawane 3 pytania, w niektórych 6 pytań, co wynika z analizy konkretnych protokołów egzaminów dyplomowych. Ta kwestia wymaga jednolitego uregulowania w skali całego ocenianego kierunku studiów.

Po drugie, zgodnie z § 5 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r., w *sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu*, „warunkiem wydania dyplomu ukończenia studiów wyższych jest uzyskanie określonych w programie kształcenia efektów kształcenia i wymaganej liczby punktów ECTS, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 18d ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, odbycie przewidzianych w programie kształcenia praktyk, złożenie egzaminu dyplomowego oraz pracy dyplomowej”. Uczelnia nie prowadzi prac dyplomowych na poziomie licencjackim, a wedle nowych regulacji do których odnosi się oceniany program, prowadzenie prac dyplomowych jest obowiązkowe. Wymaga to pilnej korekty i wprowadzenia prac dyplomowych jako elementu weryfikacji założonych efektów kształcenia.

Według studentów kierunku *administracja*, system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen, a wymagania stawiane wobec studentów są wystandaryzowane. Studenci są informowani o warunkach zaliczenia przedmiotu. Według studentów, system weryfikacji ich osiągnięć jest dostosowany do charakteru kierunku i jest przeprowadzany poprzez testy, kolokwia, projekty oraz egzaminy w formie pisemnej i ustnej.

Prowadzący zajęcia w ocenie końcowej uwzględniają również aktywność studenta podczas zajęć. Uczelnia posiada platformę e-learningową, która jest elementem kształcenia na odległość. W ramach kształcenia na odległość studenci odbywają kursy e-learningowe zgodnie z wcześniej otrzymanymi wytycznymi od nauczycieli akademickich podczas spotkania wprowadzającego. Kursy te obejmują również możliwość konsultacji z nauczycielem w formie tradycyjnej, poprzez czat lub w formie asynchronicznej.

System obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji oraz umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach. Z tą jednak uwagą, że brak pracy dyplomowej jako obowiązkowej, co wobec treści § 5 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r., w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplom, stanowi brak istotny.

Odsiew w 2011/2012 objął 11 osób w tym: niezaliczenie semestru 6, rezygnacja ze studiów 5 osób. W roku 2012/2013 odsiew objął 8 osób w tym: niezaliczenie semestru 6, rezygnacja ze studiów 2 osoby. Odsiew w 2013/2014 objął jak dotąd 6 osób w tym: niezaliczenie semestru 3 osoby, rezygnacja ze studiów 3 osoby. Skala i przyczyny odsiewu mają charakter powtarzalny we wszystkich uczelniach.

Uczelnia w niewielkim stopniu prowadzi kształcenie na odległość na ocenianym kierunku. Analiza sylabusów do tych przedmiotów prowadzi do stwierdzenia, że weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia. Zaliczenia i egzaminy są zaplanowane w siedzibie uczelni.

Uczelnia monitoruje kariery absolwentów. W zakresie, jaki umożliwiają sytuacja faktyczna oraz otoczenie prawne, losy absolwentów są Uczelni znane, a wyniki obserwacji wykorzystywane są w doskonaleniu jakości procesu kształcenia. Adekwatny jest udział interesariuszy zewnętrznych w procedurach doskonalenia programu w wyniku analiz karier absolwentów. Uczelnia prowadzi monitoring losów absolwentów z wykorzystaniem ankiet elektronicznych. Dane pozyskane z ankiet są pomocne w określaniu celów i zamierzonych efektów kształcenia. Przykładem jest otwieranie nowych i zamykanie starych specjalności zgodnie z potrzebami absolwentów i obecnych studentów. Koordinator ds. innowacji i praktyk w zakresie swoich obowiązków posiada te, które dotyczą również przeglądu wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów uczelni. Działania takie są podejmowane stosownie do aktualnych okoliczności.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Nie ma prac dyplomowych, ponieważ studia kończą się egzaminem dyplomowym. W odniesieniu do prac etapowych ZO nie stwierdza uchybień.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: znacząco.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do ocenianego kierunku są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku, uwzględniając wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi. Opis efektów jest publikowany i powszechnie dostępny.
- 2) Efekty kształcenia są formułowane w sposób jasny, klarowny i zrozumiały dla ich adresatów, co znajduje również potwierdzenie w opinii studentów.
- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na większości etapów kształcenia; Nie wykonano jednak postanowień odpowiedniego rozporządzenia MNiSW poprzez brak prac dyplomowych, co stanowi istotny argument za obniżeniem oceny kryterium. Ujednolicenia i wyjaśnienia wymaga kwestia ilości zadawanych pytań w trakcie egzaminów dyplomowych.
- 4) Wyniki analizy losów absolwentów są brane pod uwagę, choć skala kształcenia nie pozwala na podjęcie działań szeroko zakrojonych.

3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) *Realizowany program kształcenia umożliwi studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.*

Rekrutacja na rok 2013/2014 bazuje na zarządzeniu nr 1/2013 z 3 stycznia 2013. W roku 2013/2014 nie odbyła się rekrutacja na kierunek *administracja* I stopnia w trybie stacjonarnym, natomiast na studiach niestacjonarnych rekrutacja wzrosła. Studenci studiów I stopnia to głównie absolwenci liceów ogólnokształcących, a później techników. Maleje odsetek absolwentów po liceach profilowanych. Są to osoby młode, dominują mieszkańcy wsi, obywatele polscy. Rekrutacja od 2011 do 2013 na studiach niestacjonarnych I stopnia ma charakter zmienny, na studiach stacjonarnych rekrutację zawieszono.

Programy studiów na kierunku *administracja* nie odbiegają zasadniczo od normy wynikającej z akademickiej tradycji i wymogów współczesności. Studia stacjonarne pierwszego stopnia obejmują 6 semestrów.

Program studiów 2013/2014 obejmuje dla studiów stacjonarnych 1813 godzin dydaktycznych, przy czym przypisano doń ogółem 183 punktów ECTS, a dla studiów

niestacjonarnych 1693 godz. i 183 punkty ECTS. Program studiów zakłada 5 modułów: moduł podstawowy, kierunkowy, do wyboru, moduł ogólnouczelniany i moduł specjalnościowy.

W przypadku przedmiotów ogólnouczelnianych liczba punktów ECTS wynosi: 26 dla studiów stacjonarnych i 24 dla studiów niestacjonarnych; przy przedmiotach podstawowych i kierunkowych liczba punktów ECTS wynosi 77, a przedmiotów do wyboru – 80.

Studia niestacjonarne zorganizowane są analogicznie do studiów stacjonarnych, choć obejmują mniejszą liczbę godzin dydaktycznych.

Praktyki zawodowe dobrane są w sposób adekwatny do koncepcji kształcenia. Program studiów w zakresie form, metod i treści dydaktycznych tworzy spójną całość. Czas kształcenia, zarówno gdy idzie o ogólny wymiar czasu studiów, jak i o liczbę godzin przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów jest prawidłowy.

W zakresie zgodnym z obowiązującym prawem Uczelnia przypisała punkty ECTS do poszczególnych zajęć na ocenianym kierunku dla każdej formy i poziomu kształcenia. Punkty przyznawane są za zaliczenie każdego przedmiotu oraz praktyk przewidzianych w programie kształcenia w wyniku spełnienia przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów kształcenia oraz za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej. Liczba punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów ma w założeniu odzwierciedlać czas poświęcony przez studenta na zajęcia (25 godzin pracy/1 punkt ECTS). Liczba punktów ECTS przyznanych studentowi za zaliczenie danego przedmiotu nie zależy od oceny uzyskanej przez studenta. ZO nie ma zastrzeżeń do systemu ECTS wdrożonego w ramach ocenianego kierunku.

W opinii studentów, program kształcenia realizowany w Uczelni umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych efektów kształcenia. Studenci kierunku *administracja* czują się dobrze przygotowani do wykonywania zawodu oraz do dalszego rozwoju naukowego. Formy zajęć, treści i metody kształcenia są w pełni dostosowane do wymagań stawianych przez charakter kierunku i pozwalają na osiągnięcie wszystkich celów oraz efektów kształcenia. Studenci wypowiadają się pozytywnie na temat możliwości wyboru przedmiotów ujętych w planie studiów jako obieralne. W opinii studentów, system punktów ECTS działa poprawnie w Uczelni. Studenci widzą różnicę w nakładzie pracy, jaki muszą poświęcić studiowaniu przedmiotów z różną liczbą punktów ECTS. Sekwencja przedmiotów w planie i programie studiów jest prawidłowa. Przedmioty modułu podstawowego i ogólnego są realizowane przed przedmiotami z modułu kształcenia kierunkowego i specjalnościowego, które wymagają ugruntowanej wiedzy z przedmiotów podstawowych.

Praktyki organizowane są z założenia w instytucjach, których funkcjonowanie sprzyja kształtowaniu po stronie uczestników praktyk umiejętności i kompetencji przewidzianych w celach oraz efektach kształcenia. Dokumentacja związana z zakładanymi efektami kształcenia jest jawna i ogólnie dostępna w siedzibie uczelni. Pewne informacje w tej materii dostępne są także na stronie internetowej Uczelni. Studenckie praktyki zawodowe odbywają się w wymiarze 180 godzin dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2012/2013. Praktyki zawodowe realizowane są w oparciu o *Regulamin odbywania studenckich praktyk zawodowych*. Regulamin określa zasady organizowania, odbywania, nadzorowania przez opiekuna praktyk i zaliczania. Realizowany program praktyk umożliwia osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów kształcenia i upracticznienie kształcenia, połączenie teorii z praktyką. Student uzyskuje z praktyk zawodowych 2 pkt ECTS. Praktyki realizowane są w wymiarze 90 godzin po II semestrze i 90 godzin po IV semestrze. Student ma możliwość realizować praktykę zawodową w różnych jednostkach organizacyjnych. Są to m.in.: jednostki administracji rządowej i samorządowej, przedsiębiorstwa, banki, instytucje ubezpieczeniowe, fundacje i stowarzyszenia, urzędy skarbowe oraz urzędy kontroli skarbowej. W ramach praktyk studenci są oceniani pod kątem osiągnięcia efektów kształcenia poprzez ankiety wypełniane przez podmiot przyjmujący na praktykę. Warto zwrócić uwagę na fakt, że studenci mają możliwość podjęcia studiów jedno- lub dwusemestralnych w partnerskich uczelniach zagranicznych, głównie w ramach programu Erasmus oraz umów bilateralnych. Obecnie Uczelnia współpracuje z ponad 50 instytucjami publicznymi i prywatnymi zaangażowanymi w rozwój edukacji na polu międzynarodowym. Realizowany program praktyk umożliwia osiągnięcie przez absolwenta zakładanych efektów kształcenia i umożliwia upracticznienie kształcenia – należyte łączenie teorii z praktyką.

Studenci I stopnia kierunku *administracja* stacjonarni jak i niestacjonarni, którzy rozpoczęli naukę w roku akademickim 2012/2013 są zobligowani do odbycia praktyki w wymiarze 180 godzin. *Regulamin studenckich praktyk zawodowych* określa charakter praktyki i warunki zaliczenia. Zaliczenie praktyki zawodowej jest warunkiem ukończenia VI-go semestru. Student kierunku *administracja* odbywający praktykę jest zobligowany do przedłożenia w Dziekanacie wypełnionego *Dziennika praktyk*, który powinien zawierać szczegółowy opis przebiegu praktyki zawodowej.

Obecnie od roku akademickiego 2013/2014, co wynika z uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Akademii Polonijnej, Uczelnia nie dopuszcza zwolnienia z praktyk. Student po uzgodnieniu miejsca z Koordynatorem ds. Innowacji

i Praktyk wybiera instytucję (pod warunkiem jej zgodności z kierunkiem studiów) w Polsce lub za granicą. Zaliczenia na podstawie dziennika praktyk i rozmowy ze studentem po zakończeniu praktyk, udziela Koordynator ds. Innowacji i Praktyk. Student ma możliwość ubiegania się o zaliczenie z praktyki w ramach własnej pracy zawodowej zbieżnej z programem praktyki. Z możliwości zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej zbieżnej z programem praktyki korzystało do tej pory około 25 % studentów studiów niestacjonarnych (informacja uzyskana w trakcie wizytacji).

System ECTS. Założenia kształcenia na ocenianym kierunku stanowią opisy określonych efektów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz opisy procesu kształcenia prowadzącego do osiągnięcia tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana poszczególnym przedmiotom odzwierciedla nakład pracy studenta związany z uzyskaniem założonych dla danego przedmiotu efektów kształcenia i – w wyniku weryfikacji, że efekty te zostały osiągnięte – zaliczeniem przedmiotu. Przyjęto, że jeden punkt ECTS odpowiada 25 godzinom pracy studenta oprócz praktyki zawodowej. Liczba godzin pracy studenta obejmuje udział w różnych formach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a także czas poświęcony na samodzielne uczenie się, przygotowanie się do zajęć, wykonywanie projektów, zbieranie materiałów w bibliotekach i Internecie, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów oraz redakcję pracy dyplomowej. Ocena nakładu pracy studenta stanowi element opisu każdego przedmiotu (sylabusu).

W programach studiów określone zostały wszystkie sumaryczne wskaźniki ilościowe dotyczące punktów ECTS, tj:

- Liczba semestrów: 6 – studia I stopnia, liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów: 180 ECTS,
- Moduły kształcenia wraz z przypisanymi do każdego modułu zakładanymi efektami kształcenia i punktami ECTS,
- Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
- Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych,
- Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym,

- Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innych kierunkach studiów,
- Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać z zajęć z wychowania fizycznego,
- Minimalna liczba punktów ECTS przypisanych przedmiotom do wyboru,

Indywidualizacja kształcenia.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia na kierunku *administracja ZO* ocenia wysoko. Do dyspozycji studentów jest Indywidualny Tok Studiów, dzięki któremu studenci mają większy wpływ na profil swojego wykształcenia. Studenci mogą dokonywać wyboru przedmiotów fakultatywnych, specjalnościowych oraz bloków przedmiotów, uwzględniając indywidualne zainteresowania i predyspozycje. Studenci wyjątkowo uzdolnieni o wysokiej średniej ocen mogą się ubiegać o odbywanie studiów według indywidualnego planu. Szczegółowe zasady dotyczące *indywidualnej organizacji studiów* są opisane w *Regulaminie studiów*. Podstawa: § 7 Regulaminu studiów Akademii Polonijnej w Częstochowie z dnia 1 sierpnia 2012 r.

1. *indywidualny tok studiów mogą się ubiegać studenci, którzy spełniają co najmniej jeden z poniższych warunków:*
  - a) *posiadają wyróżniające wyniki w nauce (w wypadku studiów pierwszego stopnia – średnią ocen za pierwszy rok studiów nie niższa niż 4,0, w wypadku studiów drugiego stopnia – ostatecznym wynikiem ze studiów pierwszego stopnia nie niższym niż 4,0 oraz średnią ocen za pierwszy semestr studiów drugiego stopnia nie niższa niż 4,0),*
  - b) *podejmujący naukę po urlopie dziekańskim lub studenckim, powtarzający rok lub też wznowiający studia w przypadku występowania różnic programowych,*
  - c) *uczestniczący w programach wymiany studenckiej z uczelniami zagranicznymi,*
  - d) *znajdując się w semestrze, w którym ubiegają się o IOS, w wyjątkowo trudnej sytuacji życiowej, potwierdzonej odpowiednią dokumentacją,*
  - e) *z niższą średnią niż 4,0, jeżeli istnieją ważne przyczyny uniemożliwiające studiowanie według regularnego trybu, w szczególności z powodów zdrowotnych.*
2. *Studenci wybierają spośród samodzielnych pracowników naukowych Wydziału Interdyscyplinarnego opiekuna naukowego. W porozumieniu z wybranym opiekunem student składa w Dziekanacie Wydziału podanie o indywidualny tok studiów pod kierunkiem danej osoby. Podanie musi być potwierdzone podpisem opiekuna.*
3. *Wraz z wybranym opiekunem naukowym student ustala projekt indywidualnej ścieżki studiów, który następnie przedstawiany jest do akceptacji Dziekanowi Wydziału.*
4. *Wybór opiekuna naukowego jest ważny jeden rok. Student może wybrać tę samą osobę na swojego opiekuna naukowego w następnym roku.*

5. *Dziekan Wydziału może zgodzić się na zmianę opiekuna naukowego trakcie roku akademickiego na wniosek studenta za wiedzą dotychczasowego opiekuna lub na wniosek dotychczasowego opiekuna.*
6. *Studenci, składają wniosek o wyrażenie zgody na studiowanie według ITS, który po zaopiniowaniu przez opiekuna rozpatruje Dziekan Wydziału. Załącznikiem do wniosku jest karta indywidualnej organizacji studiów zaakceptowana przez studenta, opiekuna naukowego i pracownika Dziekanatu.*

Proces dydaktyczny jest właściwie planowany i realizowany, z poszanowaniem kultury organizacji, efektywności nauczania oraz optymalnego zarządzania czasem. Istnieje również możliwość dostosowania procesu dydaktycznego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych może na wniosek studenta dostosować proces kształcenia do potrzeb wnioskującego. Obecnie na kierunku *administracja* nie studiuje osoby, których stopień niepełnosprawności wymagałby specjalnej organizacji procesu kształcenia.

Sekwencja przedmiotów i modułów w programach studiów zasługuje na pozytywną ocenę. Przedmioty ogólne poprzedzają kursy o większym stopniu szczegółowości. Przedmioty praktyczne poprzedzone są tymi, które zapewniają podbudowę teoretyczną. W przypadku przedmiotów dogmatyczno-prawnych, dogmatyki prawa materialnego poprzedzają kursy z zakresu postępowań.

Uczelnia w niewielkim zakresie oferuje kształcenie na odległość. Weryfikacja efektów kształcenia poprzez zaliczenia i egzaminy przewidziana jest w siedzibie Uczelni i wymaga bezpośredniego udziału nauczyciela.

Organizacja procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla ocenianego kierunku, w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia, jest prowadzona właściwie.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Formy zajęć dydaktycznych. W ocenie studentów są dostosowane do założonych efektów kształcenia i pozwalają na ich osiągnięcie na każdym etapie oraz poziomie studiów. Zajęcia prowadzone w Uczelni mają charakter zarówno teoretyczny jak i praktyczny.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz metody ich weryfikacji cechuje spójność i wewnętrzna logika, wynikając z celów kształcenia oraz kierunku studiów. Przyjęte rozwiązanie dowodzi dobrego opracowania programu kształcenia.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program kształcenia nie umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta ponieważ według przepisów obecnie obowiązujących jednym z warunków otrzymania dyplomu jest złożenie pracy dyplomowej a praca ta ma realizować określone efekty kształcenia.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów.

- 1) ***Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu.***

Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego (10), a także pozostali nauczyciele akademicki prowadzących zajęcia na kierunku *administracja* (22) umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także realizację programu na powyższym kierunku studiów, ponieważ ich dorobek naukowy oraz kwalifikacje są adekwatne do programu kształcenia, a także do zakładanych efektów kształcenia na kierunku *administracja*.

Kierunek *administracja* przyporządkowano do obszaru nauk społecznych

- dziedziny nauk prawnych, dyscypliny nauk: nauki o administracji, prawo
- dziedziny nauk ekonomicznych, dyscypliny nauk: ekonomia, nauki o zarządzaniu
- dziedziny nauk społecznych, dyscypliny nauk: nauki o polityce, socjologia.

Na podstawie przedłożonych informacji o dorobku naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stwierdzono zgodność dyscyplin naukowych ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, co gwarantuje spełnienie jakości i realizacji efektów kształcenia.

- 2) ***Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.***

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodzą w skład

minimum kadrowego na kierunku *administracja*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w **§ 14 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1* powyższego rozporządzenia (*do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania oraz § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).*

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Spośród **10 nauczycieli akademickich** zgłoszonych przez Uczelnię, **do minimum kadrowego zaliczono**

- 3 z tytułem naukowy profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego

- 7 ze stopniem naukowym doktora.

(informację na temat poszczególnych nauczycieli zawarte są w załączniku nr 5 do raportu).

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi 1:7,6

Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Zgodnie z § 13 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.), obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów jest reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

Na podstawie przedstawionych przez Uczelnię informacji dotyczących minimum kadrowego stwierdzono, iż minimum jest stabilne, ponieważ na przestrzeni ostatnich lat nie nastąpiły znaczące zmiany w jego składzie. Opinia powyższa została potwierdzona przez pracowników dydaktycznych podczas spotkania z ZO.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

Na podstawie przedłożonych informacji o dorobku naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stwierdzono zgodność dyscyplin naukowych ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

W ocenie ZO, hospitowane zajęcia były prowadzone prawidłowo, a prowadzący byli do nich dobrze przygotowani pod względem merytorycznym.

- 3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.***

Wydział prowadzi sprzyjającą politykę kadrową umożliwiającą podnoszenie kwalifikacji pracowników. Stwarza także dobre warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego. Powyższa opinia ZO została potwierdzona podczas spotkania z kadrą

naukowo-dydaktyczną. W ocenie ZO Uczelnia w pełni stwarza nauczycielom akademickim możliwości skorzystania z wymiany z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba i dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku administracja jest adekwatna względem tego kierunku studiów.
- 2) Minimum kadrowe na kierunku „administracja” na poziomie studiów pierwszego stopnia zostało spełnione.
- 3) Wydział Nauk Administracyjno-Prawnych, Ekonomicznych i Społecznych prowadzi politykę kadrową sprzyjającą rozwojowi kadry dydaktycznej.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia dysponuje trzema budynkami o charakterze naukowo-dydaktycznym przy ul. Pułaskiego 4/6 w Częstochowie, tj:

1. Budynek A - Collegium Sedes Sapientiae (pow. 10046,56 m²)
2. Budynek B - Collegium O. Augustyna Kordeckiego (pow. 2181,55 m²)
3. Budynek C - Collegium Jana Pawła II (pow. 2931,60 m²)

Budynki są w stanie technicznym bardzo dobrym; budynek A - oddany do użytkowania w roku 2002, budynek C - oddany do użytkowania w roku 1999. Uczelnia ogółem posiada 59 sal na łącznie miejsc 1829.

Wszystkie sale wykładowe i seminaryjno-ćwiczeniowe są wyposażone w rzutnik, łącza internetowe, tablice dwuskrzydłowe bądź tablice na sucho ścieralne oraz w środki audiowizualne oraz niezbędne pomoce dydaktyczne: ekrany, grafoskopy (w 9 salach zamontowane są na stałe projektory multimedialne).

Budynki zostały tak zaprojektowane i wybudowane, że w swojej konstrukcji nie posiadają żadnych barier architektonicznych. Studenci niepełnosprawni mogą bez przeszkód uczestniczyć w życiu Uczelni dzięki następującym udogodnieniom: pochylnia dla wózków inwalidzkich (przy wejściu głównym do Uczelni), 3 windy osobowe przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich, 2 platformy do transportu wózków inwalidzkich, schody ruchome. Poza tym drzwi do wszystkich pomieszczeń są bezprogowe, a toalety przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto podłogi w budynkach Akademii są antypoślizgowe (są też antypoślizgowe zabezpieczenia krawędzi stopni). **Pracownie komputerowe** o powierzchni 342 m², posiadające 124 stanowiska komputerowych wyposażone w procesory Intel, monitory 17", z dostępem do Internetu, system operacyjny Windows XP, pakiet MS Office. Baza komputerowa obejmuje ponad 100 jednostek, wyposażonych w niezbędne programy informatyczne, w tym graficzne, administracyjne i specjalizacyjne. Zaplecze informatyczne stanowią też drukarki, kserokopiarki, skanery, aparaty cyfrowe. W całej Uczelni dostępna jest sieć bezprzewodowa – studenci mają zapewniony bezpłatny dostęp do Internetu. Na wyposażeniu pracowni jest przenośny projektor multimedialny i ekran, tak aby przebieg ćwiczeń odbywał się w sposób efektywny z pomocą przykładów demonstrowanych przez nauczyciela. Wszystkie komputery w pracowniach są podłączone do sieci lokalnej oraz Internetu (stałe łącza internetowe o szybkości 100 Mb/s) i są dostępne dla studentów również w godzinach popołudniowych oraz w soboty).

Pracownie językowe – 25 indywidualnych stanowisk komputerowych dla studentów wyposażonych w słuchawki, mikrofon i z możliwością nagrywania oraz konsola nauczyciela do zarządzania pracą w grupach i monitorowania osiągnięć.

Pracownie wychowania fizycznego: obiekty rekreacyjno-sportowe – Klub Fitness – „Ada” - w budynku A - Zajęcia z wychowania fizycznego studenci mogą odbywać w Klubie „Fitness Studio Ada”, który wyposażony jest w cztery sale specjalistyczne.

Zasoby Centrum Biblioteczno-Informacyjnego

Uczelnia posiada Centrum Biblioteczno-Informacyjne, m.in. wyposażone w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na kierunku *administracja* oraz dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Centrum Biblioteczno-Informacyjne zajmuje lokal o łącznej powierzchni 1858 m², posiada łącznie 352 miejsca dla czytelników i wyposażona jest w 22 stanowiska komputerowe, z czego wszystkie mają dostęp do katalogów bibliecznych, Internetu oraz dostęp do księgozbioru głównych bibliotek w Polsce i na świecie. Ponadto Centrum wyposażone jest w router WIFI do podłączenia własnego komputera przenośnego z uzyskaniem dostępu do Internetu.

W Centrum znajduje się:

1. Biblioteka z dostępem otwartym i Czytelnia główna – 180 miejsc
2. Biblioteka czasopism i czytelnia czasopism - 150 miejsc
3. Czytelnia internetowa - 22 stanowiska komputerowe
4. Archiwum prac dyplomowych
5. Archiwum Uczelniane
6. Magazyn Zbiorów Specjalnych
7. Biura Biblioteki
8. Wydawnictwo Akademii Polonijnej „Educator”
9. Muzeum Akademii Polonijnej

Zbiory

Zasoby biblioteki obejmują:

— książki: 47 013 woluminów (stan księgozbioru dla kierunku Administracja wynosi 1 216 woluminów);

— czasopisma: ogółem – 14 289

Ponadto biblioteka dysponuje w wersji drukowanej następującymi tytułami czasopism z zakresu nauk prawnych oraz nauk o administracji: *Państwo i prawo, Orzecznictwo sądów polskich, Organizacja i kierowanie, Samorząd terytorialny, Dziennik Gazeta Prawna, Przegląd sądowy, Orzecznictwo w sprawach samorządowych.*

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Akademia posiada infrastrukturę spełniającą kryteria dla prowadzenia kształcenia na kierunku „administracja” w stopniu pełnym. Infrastruktura pozwala na osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Budynek jest nowy, bardzo czysty, przestronny i estetycznie utrzymany. Jednoznacznie należy stwierdzić, że Uczelnia zapewnia bardzo dobre warunki studiowania osobom niepełnosprawnym.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Kryterium nie podlega ocenie – studia na ocenianym kierunku prowadzone są poziomie studiów I stopnia.

7.Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów.

Rekrutacja na studia uregulowana jest każdorazowo zarządzeniem Rektora, w którym zawarte są zasady rekrutacji na poszczególne kierunki i specjalności. Rekrutacja na studia prowadzona jest bez egzaminów wstępnych. Informacje dla kandydatów na studia w sposób ciągły dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Zawierają one w szczególności syntetyczną informację o sylwetce absolwenta i planach studiów. Kryteria przyjęć kandydatów na studia opisane są w sposób zrozumiały i klarowny.

Rekrutacja na ocenianym kierunku odbywa się w formie procedury kompletowania wymaganej dokumentacji kandydata. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się osoba posiadająca świadectwo dojrzałości, która w kompletny i skuteczny sposób wypełni formularz rejestracyjny (w wersji papierowej lub online) oraz złoży wymagane dokumenty. Rekrutacja uwzględnia zasadę równych szans i nie wprowadza regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów.

2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

Zgodnie z opinią studentów, programy studiów oraz liczba godzin z poszczególnych przedmiotów są dostosowane do zakresu materiału i czasu potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W opinii studentów przedstawionej podczas spotkania z ZO, czas przeznaczony na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia jest właściwy.

System osiągnięć studentów jest w opinii studentów zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy oraz zorientowany na proces uczenia się. Zgodnie z opinią studentów wyrażoną podczas spotkania z ZO, zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne. Studenci są oceniani obiektywnie, na podstawie swoich umiejętności oraz mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia jest przedstawiana na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez prowadzących, ponadto informacje na ten temat są w sylabusach zajęć dostępnych w dziekanacie i bibliotece.

Według studentów, warunki i forma zaliczenia końcowego są powszechnie znane i obowiązują wszystkich studentów jednakowo. Studenci pozytywnie oceniają możliwość wglądu do swoich prac oraz omawianie błędów przez wykładowców.

3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO wykazali nikłe zainteresowanie tematyką mobilności studenckiej. Na ocenianym kierunku jest możliwość skorzystania z programu wymiany międzyuczelnianej w ramach programu LLP Erasmus oraz w ramach innych umów bilateralnych. Uczelnia współpracuje z ponad 70 ośrodkami akademickimi na całym świecie. Studenci wizytowanego kierunku mogą skorzystać z oferty co najmniej trzech uczelni europejskich.

W opinii studentów, działania podejmowane przez Jednostkę w celu popularyzacji wymiany międzynarodowej są odpowiednie. Dotychczas zainteresowanie studentów ocenianego kierunku było niewielkie, co spowodowane jest niestacjonarną formą studiów. W opinii studentów udział w wyjazdach zagranicznych uniemożliwia im praca zarobkowa. Studenci obecni na spotkaniu wyrazili opinię, iż zdecydowanie chętniej wyjeżdżają na praktyki studenckie niż na studia, co jest związane z większą elastycznością czasu ich trwania oraz możliwością zdobycia doświadczenia zawodowego i kwalifikacji językowych. W roku akademickim 2012/2013 na wymianę międzynarodową wyjechało jedynie 2 studentów. Uczelnia nie bierze udziału w krajowych wymianach studenckich, co jest związane brakiem zainteresowania studentów taką aktywnością.

Podczas spotkania studenci wyrazili opinię, iż poziom nauczania języków obcych oraz oferta lektoratów jest dostosowana do wymian międzynarodowych oferowanych przez Uczelnię. W ramach programu ocenianego kierunku studenci mają wybór lektoratu spośród dziesięciu dostępnych języków.

Poziom wiedzy studentów o systemie ECTS należy ocenić jako niewielki. Studenci nie mają pełnej świadomości, czym są punkty ECTS. Wśród większości z nich istnieje przekonanie, iż jest to środek rozliczenia zaliczonych zajęć, zgodnie z którym liczba punktów ma ścisły związek z trudnością danego przedmiotu. Nie odbyło się żadne spotkanie studentów z władzami Uczelni, na którym przekazano by im elementarne informacje na temat systemu ECTS. ZO rekomenduje podjęcie działań, które pozwolą na zwiększenie wśród studentów wiedzy o Europejskim Systemie Transferu Punktów, w szczególności poprzez zamieszczenie informacji na ten temat na stronie internetowej oraz przeprowadzenie spotkań ze studentami.

4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia

Podczas spotkania z ZO studenci pozytywnie ocenili system opieki naukowej i dydaktycznej. Studenci pozytywnie oceniają kontakt z prowadzącymi zajęcia. Każdy nauczyciel akademicki ma wyznaczone godziny dyżuru, w czasie którego pozostaje do dyspozycji studentów. Studenci podczas spotkania z ZO podkreślili, że mają możliwość kontaktowania się z prowadzącymi drogą elektroniczną. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się o kontakcie z Władzami Uczelni i Wydziału oraz dziekanatem.

Studenci posiadają informacje o procedurze dyplomowania oraz są poinformowani o wymaganiach dotyczących egzaminu dyplomowego. Przebieg realizacji procesu dyplomowania opisuje *Regulamin egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia na kierunkach: administracja, ekonomia, filologia w Akademii Polonijnej w Częstochowie*, który zawiera między innymi szczegółowe zasady i opis przebiegu egzaminu dyplomowego. Podstawowe zasady obliczania ostatecznego wyniku studiów zawiera *Regulamin studiów*. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że zagadnienia obowiązujące na egzaminie dyplomowym są im przedstawiane i udostępniane na stronie internetowej. Mają też świadomość zasad dyplomowania. W ich opinii, podczas przygotowań do egzaminu dyplomowego mają odpowiednie wsparcie naukowe. Analizując powyższe zagadnienie nie można jednak pominąć kwestii braku pracy dyplomowej, co jest niezgodne z rozporządzeniem MNiSW

W trakcie spotkania studenci podkreślili, że znane są im treści sylabusów, które są przedstawiane przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć oraz dostępne w dziekanacie i bibliotece. Wspomniane karty zawierają podstawowe elementy, w szczególności treści programowe, formę zaliczenia przedmiotu, zakładane efekty kształcenia oraz sugerowaną literaturę. W opinii studentów, wskazane treści programowe znajdują

odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach dydaktycznych. Materiały dydaktyczne, głównie literatura, wskazane w kartach przedmiotów, w opinii studentów są pomocne przy realizacji zakładanych efektów kształcenia. Studenci w toku nauczania korzystają z kart przedmiotów, są one dla nich przydatnym źródłem informacji na temat zalecanej literatury oraz tematyki prowadzonych zajęć.

Zgodnie z załącznikiem do zarządzenia nr 5/2012 Rektora Akademii Polonijnej z dnia 28.03.2012 roku w sprawie *Regulaminu pomocy materialnej – ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom*, istnieje możliwość ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów, które zgodnie z art. 174 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym może być przyznane studentom w liczbie nie przekraczającej 10% studentów danego kierunku.

W przedstawionej podczas spotkania opinii studentów, obowiązujące zasady stypendium Rektora jako stypendium motywacyjnego są odpowiednie i wystarczająco motywują do osiągnięcia wysokich wyników w nauce i lepszych efektów kształcenia. Obowiązujące kryteria ubiegania się o stypendium Rektora, zawarte w § 17 *Regulaminu pomocy materialnej* są zgodne z art. 181. ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie rzeczonoego *Regulaminu pomocy materialnej* i przewiduje wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje stypendialne wydawane są odpowiednio przez właściwe komisje i są one zgodne z wymogami art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego. Kryteria przyznawania stypendium specjalnego, stypendium socjalnego oraz zapomogi są zgodne z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO ocenili proces przyznawania świadczeń pomocy materialnej jako przejrzysty i niebudzący zastrzeżeń. Jak podkreślali, otrzymują należyte wsparcie w procesie ubiegania się o środki, a wszelkie komunikaty w tym zakresie publikowane są na stronie internetowej oraz na tablicy informacyjnej.

Podczas spotkania z ZO studenci wyrazili pozytywną opinię na temat warunków socjalnych oferowanych przez Uczelnię w domu studenckim (hostelu). Studenci studiujący w trybie niestacjonarnym mają możliwość korzystania w trakcie zjazdów z hostelu, do którego mają dostęp w pierwszej kolejności.

Uczelnia przedstawiła rejestr uczelnianych organizacji studenckich, wśród których wymieniony jest Samorząd Studencki oraz Koło Naukowe Studentów Administracji. Członkowie organizacji studenckich cenią sobie współpracę z Władzami Uczelni. Relacje te

mają charakter partnerski i otwarty na podejmowanie nowych działań. Jak wskazali przedstawiciele Samorządu Studenckiego, Uczelnia stara się wspierać organizowane przedsięwzięcia, przede wszystkim w aspekcie merytorycznym. Organizacje te mogą starać się o wsparcie finansowe, co reguluje *Regulamin zasad podziału środków na działalność studencką* (stanowiący załącznik nr z do zarządzenia nr 27b/2013 Rektora Akademii). Studenci pozytywnie ocenili finansowanie działalności kół naukowych oraz samorządu.

Na podstawie opinii przedstawionych podczas spotkania z ZO, należy stwierdzić, iż studenci są zadowoleni z opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Zarówno Władze Uczelni, jak i inni pracownicy pozytywnie odnoszą się do studentów i oferują swoje wsparcie.

Studenci również w pozytywny sposób odnieśli się do możliwości zdobycia na Uczelni dodatkowych certyfikatów w ramach kursów językowych, w tym certyfikat znajomości języka angielskiego LCCI, nadawany przez Londyńską Izbę Przemysłowo-Handlową, oraz kursów informatycznych (certyfikat ECDL).

Podczas spotkania z ZO studenci pozytywnie ocenili system rozpatrywania wniosków i rozstrzygania skarg. W sytuacjach problematycznych, władze Uczelni w miarę możliwości spotykają się z zainteresowanymi i analizują zgłaszane wnioski lub skargi. Studenci zwrócili również uwagę, że zawsze mogą liczyć na pomoc i rzetelną informację od pracowników dziekanatu.

Studenci mają zapewnione wsparcie ze strony uczelnianego Biura Karier, między innymi poprzez zasięgnięcia porady związanej z doborem ścieżki kształcenia a także mogą skonsultować lub uzyskać pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych o pracę. Ponadto Biuro Karier prowadzi bazę aktualnych ofert pracy, praktyk i staży zawodowych.

Studenci mogą uczestniczyć w prowadzonych przez Biuro konsultacjach, warsztatach, szkoleniach oraz zasięgnąć informacji o programach edukacyjnych, unijnych, wymianach zagranicznych oraz kursach. Działalność Biura Karier została pozytywnie oceniona przez studentów obecnych na spotkaniu z ZO.

Studenci zadeklarowali zadowolenie z wyboru Uczelni oraz studiowanego kierunku. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się na temat funkcjonowania Uczelni, podkreślając w szczególności panującą w niej pozytywną atmosferę. Pytani o możliwość wyboru Uczelni po raz kolejny, wskazywali, że ich wybór nie zmieniłby się.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji opisane są w sposób zrozumiały, klarowny i są ogólnodostępne. Proces rekrutacji nie dyskryminuje żadnej grupy kandydatów.
- 2) Studenci mają zapewniony dostęp do informacji o sposobach weryfikacji efektów kształcenia. System oceny osiągnięć studentów jest obiektywny i przejrzysty.
- 3) Uczelnia zapewnia możliwość udziału studentów w programach wymiany międzynarodowej, zapewniając właściwe wsparcie organizacyjne. Polityka informacyjna na temat wymiany jest prowadzona w sposób należyty.
- 4) Uczelnia zapewnia studentom odpowiednią opiekę naukową i dydaktyczną oraz materialną. Studenci mają dostęp do materiałów dydaktycznych, zalecanej literatury w ramach zbiorów bibliotecznych oraz możliwość dodatkowych konsultacji u nauczycieli akademickich. Informacje zawarte w kartach przedmiotów są kompletne i przydatne w procesie uczenia się. Studenci są poinformowani o możliwości ubiegania się o pomoc ze środków Funduszu Pomocy Materialnej. Organizacje studenckie, w tym Samorząd Studencki otrzymują właściwe wsparcie merytoryczne i finansowe na rzecz rozwoju społecznego, zawodowego i kulturalnego studentów.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) *Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów*

Na Wydziale stosuje się działania mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Zarządzeniem Rektora nr 24/2011 z dnia 20.06.2011 r. wprowadzony został Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) obowiązujący od 01.10.2011.

W Uczelni poprzez uchwałę Senatu nr 5/2013 z dnia 31.10.2013 został udoskonalony system zapewniania jakości i tym samym wprowadzony Uczelniany Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Do podstawowych zadań Systemu należy badanie, analiza, ocena i monitorowanie zmian stanu jakości kształcenia oraz przedkładanie rezultatów tych czynności Władzom Uczelni, społeczności akademickiej i innym interesariuszom do praktycznego wykorzystania. Odpowiedzialność za całość procesu wprowadzania systemu jakości kształcenia na Uczelni ponosi Rektor. Zadania związane z doskonaleniem jakości kształcenia są realizowane przez szereg organów jednoosobowych i kolegialnych Uczelni, z zapewnieniem transparentnego i dokonywanego z udziałem studentów, pracowników

naukowo-dydaktycznych i praktyków procesu kształtowania, ewaluacji, rozwoju i zmiany tego systemu.

Struktura procesu decyzyjnego wraz ze wskazaniem zadań w zakresie systemu jakości kształcenia przedstawia się następująco:

- Senat Uczelni nadzoruje system jakości kształcenia poprzez zatwierdzanie planów i programów poszczególnych kierunków studiów, opiniuje cele, zadania, zasady i metody wdrażania Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia
- Dziekan powołuje na Wydziale składy komisji i rad, w których przewodniczący ustala plan roczny zebrań, tematy i zadania tych komisji. Dziekan Wydziału jest bezpośrednio odpowiedzialny za nadzór nad kadrą i zmiany w strukturze zatrudnienia na Wydziale. Decyzje podejmuje na podstawie informacji dotyczących spraw kadrowych, a działania w tym zakresie uzgadnia z dyrektorem Instytutu. Sprawy kadrowe są przedmiotem dyskusji w ramach posiedzeń Rady Wydziału. Ostateczne decyzje w tym względzie podejmuje Rektor.
- Dziekan Wydziału, a także koordynator ds. dydaktyki, dokonuje ewaluacji kadry dydaktycznej zatrudnionej na Wydziale na podstawie:
  - bieżącej reakcji studentów na jakość i metodologię prowadzenia zajęć przez wykładowców oraz postawę wykładowcy wobec studenta, przygotowanie wykładowcy do zajęć (sylabus, przygotowanie merytorycznie uzasadnionych form kształcenia, jakość procesu oceniania studenta, udostępnianie materiałów naukowych lub informacji na ich temat),
  - ankiet studenckich,
  - hospitacji zajęć,
  - oceny pracy naukowej,
  - działalności na rzecz społeczności akademickiej,
  - organizacji konferencji i innych wydarzeń o randze naukowej lub z zakresu uprzączynienia procesu kształcenia.
- Rada Wydziału – rozstrzyga kwestie z zakresu kontroli, ewaluacji, wdrażania i inicjowania systemu jakości kształcenia,
- powołana zarządzeniem Rektora nr 33/2013 z dnia 26.11.2013 na rok akademicki 2013/2014 Komisja ds. oceny jakości i wydajności, odpowiada za ocenę Uczelnianego Wewnętrzny Systemu Zapewnienia Jakości. Jej zadaniem jest zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia poprzez okresowe spotkania Władz Uczelni,

kierowników jednostek organizacyjnych i studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych, analizowanie wyników ocen jakości kształcenia a także wskazywanie i wdrażanie działań doskonalących jakość kształcenia. Członkowie Komisji hospitują zajęcia dydaktyczne, analizują wyniki ocen jakości kształcenia, na podstawie analiz dokonują odpowiednich poprawek procesu jakości kształcenia;

- kierownicy poszczególnych jednostek uczestniczą w procesie zapewnienia jakości poprzez: spotkania z wykładowcami przeprowadzane raz na semestr; kontrolę sylabusów, zajęć; hospitacje zajęć; semestralne lub roczne ankiety przeprowadzane wśród studentów i pracowników; kontrole prac semestralnych studentów.
- powołana Zarządzeniem Rektora nr 31/2013 z dnia 26.11.2013 na rok akademicki 2013/2014 Komisja ds. stypendiów i nagród opiniuje wnioski po dokonaniu merytorycznej oceny i składa rektorowi sporządzoną listę osób proponowanych do przyznania nagród.
- Koordynator ds. dydaktyki przygotowuje analizę i wnioski stanowiące podstawę dokonywania przeglądu, planowanie i zarządzanie uczelnianym harmonogramem audytów wewnętrznych. Ocenia stopień realizacji efektów kształcenia, nadzoruje realizację procedur w zakresie tworzenia, zatwierdzania i przeglądów programów kształcenia i efektów kształcenia, nadzoruje prawidłowe funkcjonowanie systemu ECTS na Wydziale.
- Koordynator ds. innowacji i praktyk sprawuje opiekę nad procesem odbywania praktyk, analizuje zrealizowane efekty kształcenia w ramach praktyk studenckich. Ocenia zgodności założonych efektów kształcenia z oczekiwaniami zewnętrznymi i wewnętrznymi interesariuszy, dokonuje przeglądu wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów uczelni.

W ramach wizytowanego kierunku działa Komisja Dydaktyczno-Programowa, która liczy siedem osób. W skład komisji wchodzi Przewodniczący, Koordynator ds. dydaktyki, Koordynator ds. egzaminów dyplomowych, koordynator ds. innowacji i praktyk, Koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów i pracowników oraz Koordynator ds. studentów niepełnosprawnych. Komisja jest powoływana i odwoływana przez Dziekana Wydziału. Do zadań komisji należą m.in. opiniowanie kierunku, planów studiów i programów kształcenia, przygotowywanie sprawozdań z działalności zespołów oraz analiza ankiet studenckich.

Działania dotyczące doskonalenia jakości kształcenia prowadzone na Wydziale obejmują trzy procesy Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia:

1. Proces: Doskonalenie kadry

- Obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne
- Zasady dokonywania okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych
- Zasady przyznawania nagród rektora pracownikom i studentom
- Zasady przeprowadzania hospitacji zajęć
- Zasady rekrutacji pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych

2. Proces: Projektowanie, organizacja i realizacja procesu dydaktycznego

- Zasady tworzenia, zatwierdzania i przeglądów programów kształcenia i efektów kształcenia
- Regulamin ECTS
- Regulamin dyplomowania
- Procedura antyplagiatowa
- Regulamin praktyk studenckich
- System weryfikacji efektów kształcenia

3. Proces: Doskonalenie systemu

- Przegląd Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
- Audyt Wewnętrzny Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
- Zasady prowadzenia ankietyzacji wśród studentów

Celem w/w procedur jest ujednolicenie sposobu weryfikowania efektów kształcenia osiąganych przez studentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Procedury dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne bez względu na rodzaj zatrudnienia i formę zajęć oraz wszystkich studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013 i w latach następnych.

Uczelniany Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje:

- zasady kształcenia – ocena zasad kształcenia dotyczy całego procesu kształcenia począwszy od zasad rekrutacji, poprzez sylwetkę absolwenta, ocenę działalności kół naukowych, organizacji studenckich. Modyfikacji i ocenie poddaje się również plany i programy kształcenia a także sekwencję przedmiotów w planie studiów;

- proces kształcenia – ocena procesu kształcenia dotyczy m. in. dostępności materiałów dydaktycznych warunków zaliczania zajęć, realizacji praktyk, wymogów dot. prac dyplomowych oraz jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych;
- prowadzenia zajęć dydaktycznych – ocena dotyczy infrastruktury dydaktycznej, dostępności pomieszczeń dla studentów niepełnosprawnych, liczebności studentów w grupach, wyposażenia biblioteki i czytelni, dostępu studentów do komputerowych baz danych i aktualnych informacji na stronach internetowych Uczelni;
- dokumentację prawną dotyczącą spraw kształcenia i socjalnych - ocenie podlega statut Uczelni, regulamin studiów, regulamin przyznawania pomocy materialnej, zarządzenia rektora lub kanclerza dot. spraw kształcenia i socjalnych;
- badanie mobilności studentów – ocena dotyczy udziału studentów w programie Erasmus, udziału studentów w warsztatach, spotkaniach i konferencjach oraz uczestnictwa studentów w wyjazdach studyjnych;
- badanie kariery zawodowej absolwentów. Badanie kariery zawodowej absolwentów polega na ankietyzacji absolwentów oraz na analizowaniu wyników ankiet.
- Jakość obsługi administracyjnej studentów – ocenie podlega działalność dziekanatu, dostępność władz Uczelni dla studentów, dostępność dokumentów i formularzy w formie elektronicznej;
- informacje na temat kształcenia i oferty Uczelni – ocena informacji o ofercie dydaktycznej, możliwości podejmowania studiów podyplomowych i kursów specjalistycznych, informacji o kosztach kształcenia.

Powołane zostały odpowiednie struktury i organy odpowiedzialne za wdrażanie i realizowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia (Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia tzw. Komisja ds. Jakości i Wydajności). Za utrzymanie jakości kształcenia odpowiadają także kierownicy poszczególnych jednostek, pracownicy dydaktyczni oraz pracownicy dziekanatu. Przeprowadzane są okresowe hospitacje zajęć dydaktycznych. Przeprowadza się również badania ankietowe wśród studentów oraz pracowników, wyniki analizy ankiet wykorzystywane są w modyfikacji programów zajęć w celu poprawy i zapewnienia jakości kształcenia. Uczelnia opracowała Procedurę przeprowadzania ankiety oceny jakości zajęć dydaktycznych i oceny nauczycieli akademickich. Ankiety są anonimowe. W ankiecie ocenia się zajęcia dydaktyczne i osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne. Z przeprowadzonej ankietyzacji sporządza się także arkusz przeglądu – analizę wyników ankiet.

Stwierdzono, że dostępność i upowszechnienie informacji związanych z wynikami monitorowania jakości kształcenia. Dotyczy to zwłaszcza studentów, wśród których ankiety były przeprowadzane. Uczelnia wprowadziła odpowiedni system zapewnienia jakości kształcenia, zbiera informacje dotyczące „słabych stron” procesu.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Interesariuszami wewnętrznymi wpływającymi na proces kształcenia w jednostce są wykładowcy i studenci. Zgłaszają oni na bieżąco uwagi co do swoich potrzeb, sposobu prowadzenia zajęć czy planowania wykładów. Ich uwagi są respektowane przez jednostkę. Wykładowcy jako praktycy (prawnicy, pracownicy lokalnych urzędów) wywierają rzeczywisty wpływ na proces kształcenia w jednostce. Przygotowują omówienia poszczególnych zagadnień w taki sposób, który będzie najbardziej przejrzysty i zrozumiały dla studentów, i który pozwoli studentom zwrócić uwagę na kwestie istotne z praktycznego punktu widzenia. Wpływ kadry na proces kształcenia wyraża się także w planie zwiększenia ustnych form zaliczeń w jednostce i zwiększenia kompetencji językowych studentów. Wykładowcy zwrócili bowiem uwagę na fakt, że studenci mają problem z ładnym wysławianiem się, umiejętnością ustnej autoprezentacji. Jako, że te kompetencje są poszukiwane na rynku pracy, jednostka chce wzmocnić te umiejętności u studentów.

Udział studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia wizytowanego kierunku polega na uczestnictwie w ewaluacji administracji uczelnianej oraz poszczególnych zajęć dydaktycznych. Kwestionariusze ankietowe zostały skonstruowane w formie papierowej. W zakresie funkcjonowania administracji Uczelni Samorząd Studencki ma możliwość kreowania dodatkowych pytań w kwestionariuszu. Na podstawie przedstawionego wzoru kwestionariusza należy stwierdzić, iż studenci mają możliwość wypełnienia pola swobodnej wypowiedzi. Przedstawione kwestionariusze wypełnione przez studentów wskazują, że studenci są świadomi celu funkcjonowania ewaluacji. Formę kwestionariuszy należy ocenić pozytywnie – pozwalają one na możliwie szeroką ocenę administracji uczelnianej, a także konkretną ocenę poszczególnych zajęć. Zdaniem ZO, ankiety zostały skonstruowane w sposób prawidłowy i zrozumiały.

Studenci nie zgłaszają uwag do wykładowców (np. co do zmiany wykładowców). Na bieżąco starają się sygnalizować uwagi do wykładowcy. Studenci wskazują na duże wsparcie ze strony jednostki i są zadowoleni z wykładowców. Dobrze oceniają współpracę jednostki z pracodawcami. Dobrze oceniają biuro karier, gdzie organizowane są różne szkolenia, np. prowadzi się warsztaty i konsultacje z autoprezentacji.

Interesariusze zewnętrzni reprezentują środowiska zawodowe przede wszystkim związane z praktyczną realizacją treści kształcenia na poziomie rynku pracy; są nimi także absolwenci. W wyniku tych działań interesariusze biorą czynny udział w kształtowaniu procesu kształcenia i innych elementów związanych z jakością. Zastosowany system umożliwi właściwe i precyzyjne ewaluowanie, określenie celów założeń i zadań w tym zakresie. Wśród interesariuszy zewnętrznych są przedstawiciele firm regionu, a także podmioty należące do Rady Partnerów Gospodarczych Akademii Polonijnej, Instytut Edukacji i Rozwoju, Europejski Instytut Audytu i Kontroli, Klaster „Budosfera”. Konsultacje podjęte zostały również z Urzędem Miasta Częstochowy; Starostwem Powiatowym w Częstochowie, Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie, Komendą Wojewódzką Policji w Częstochowie oraz Sądem Okręgowym w Częstochowie.

Podsumowując, w procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Jest to forma rzeczywistej oraz aktywnej współpracy i wsparcia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+		+	+
umiejętności	+	+	+		+	+
kompetencje społeczne	+	+	+		+	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

1) Stwierdzono dostępność i upowszechnienie informacji związanych z wynikami monitorowania jakości kształcenia, dotyczy to zwłaszcza studentów, wśród których ankiety były przeprowadzane. Wydział podejmuje działania mające na celu zapewnienie

funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, ale nie jest spełniony przepis rozporządzenia MNiSW z 1 IX 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów .... (§ 5. *Warunkiem wydania dyplomu ukończenia studiów wyższych jest uzyskanie określonych w programie kształcenia efektów kształcenia i wymaganej liczby punktów ECTS, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 18d ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym, odbycie przewidzianych w programie kształcenia praktyk, złożenie egzaminu dyplomowego oraz pracy dyplomowej.* Spójnik „oraz” świadczy o koniunkcji, a zatem istnieje obowiązek składania pracy dyplomowej.). Powyższe dowodzi nieskuteczności działania WSZJK.

2) Na ocenianym kierunku studiów istnieje stała współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i interesariuszami wewnętrznymi. Reprezentacja studentów w organach kolegialnych jest zgodna z wymogami ustawowymi.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów			X		
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			

8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
---	---------------------------------------	--	--	----------	--	--

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Uczelnia posiada jasno i precyzyjnie określoną misję, którą ma realizować. Można mówić o silnym powiązaniu koncepcji kształcenia na kierunku *administracja* z misją i strategią Uczelni. Koncepcja kształcenia oraz program kształcenia i plany studiów realizowane na kierunku *administracja* odpowiadają wymogom wynikającym z obowiązujących unormowań prawnych. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zgodny z wymogami prawa oraz umożliwiające opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji. System weryfikacji efektów kształcenia umożliwia objęcie wszystkich efektów kształcenia na etapie zaliczeń przedmiotowych, zaliczeń etapowych (semestralnych), ale nie egzaminów dyplomowych, których wbrew przepisowi § 5 rozporządzenia MNiSW z 1 IX 2011 program kształcenia nie przewiduje. Tak więc procedury weryfikacyjne nie zostały ustalone poprawnie. W związku z powyższym nie można ocenić, że program studiów został prawidłowo opracowany. Pozytywnie w programie studiów można natomiast ocenić, że przyjęta sekwencja przedmiotów jest logiczna i pozwala studentowi najpierw zapoznać się z ogólnymi zagadnieniami związanymi z funkcjonowaniem państwa i jego administracji, a następnie poznać zagadnienia szczegółowe, których znajomość pozwoli na osiągnięcie szczegółowych i ogólnych efektów kształcenia (oprócz efektów, których osiągnięcie związane jest z napisaniem pracy dyplomowej) oraz nabycie umiejętności i kompetencji potrzebnych do znalezienia pracy w administracji publicznej i prywatnej. W Uczelni wdrażany jest system, którego elementem będzie monitorowanie losów absolwentów. WSZJK nie jest jednak kompleksowy, ponieważ dopuszczone zostało uchybienie związane z brakiem obowiązku pisania i składania prac dyplomowych. Wobec faktu prowadzenia studiów jedynie na poziomie I stopnia, Uczelnia nie stwarza specjalnych uwarunkowań dla rozwoju naukowego nauczycieli akademickich, gdyż ten odbywa się w ich uczelniach macierzystych. Relacja między liczbą nauczycieli

akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów jest prawidłowa. Infrastruktura dydaktyczna umożliwia osiągnięcie zaplanowanych efektów kształcenia oraz uwzględnia wymagania osób niepełnosprawnych.

Zaleca się dokonanie takich zmian w systemie weryfikacji efektów kształcenia oraz w programie studiów, aby student ocenianego kierunku kończył studia napisaniem i obroną pracy dyplomowej, zgodnie z obowiązującymi unormowaniami prawnymi. W tym zakresie powinny również nastąpić zmiany w WSZJK, aby mógł on przeciwdziałać powstawaniu tak istotnych uchybień w programie kształcenia.

Tabela po odpowiedzi Uczelni na raport z wizytacji.

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	Niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Raport opracował na podstawie raportów cząstkowych

Prof. dr hab. Stanisław Wrzosek